

PROBLEM-BASED APPROACH FOR PRE-INTERMEDIATE BUSINESS PROFESSIONALS. PROSPECTS OF TEACHING ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES IN NON-PHILOLOGICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: PROBLEMS AND SOLUTIONS, 518-525.

Chapelle, C. A. (2016). Integrating Culture into Computer-Assisted Lan

guage Learning: Fostering Intercultural Competence Through Technology. TESOL Quarterly.

Dudeney, G., & Hockly, N. (2018). Digital Literacies: Research and Practice in Language Learning. Routledge.

Richards, J. C., and Rodgers, T. S. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press.

Stockwell, G. (2012). Computer-Assisted Language Learning: Exploring Diversity in Research and Practice. Cambridge University Press.

Godwin-Jones, R. (2018). Leveraging mobile technology to enhance language proficiency and cultural awareness. Language Learning and Technology.

kizi Muminjonova, S. M. (2025, December). FLIPPED CLASSROOM AS A TOOL FOR PROMOTING SELF-REGULATED LEARNING IN HIGHER EDUCATION. In International Conference Platform (No. 6, pp. 187-190).

O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). INKLYUZIV TA’LIMNING MUSIQA TA’LIMDAGI O‘RNI VA AHAMIYATI. TA’LIM VA TARAQQIYOT, 4(3), 607-613.

Ramziddin Tursunov. (2025). IJTIMOIIY ONG VA MA’NAVIYAT TUSHUNCHASI HAMDA UNING MAZMUN-MOHIIYATI. Kelajak o‘qituvchisi - Kelajak Bunyodkori, 1(2), 36-40.

Dehqanova, G. A. (2024). SAMARALI MULOQOT VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARGA TAYYORLASHNING ILMIY-METODIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH. Academic research in educational sciences, 5(CSPU Conference 1), 550-555.

XORIJIY TILLARNI O‘QITISHDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISH

Sharofutdinova Shaxlo Dilmurod qizi

shaxlosharofutdinova07@gmail.com

Ilmiy raxbar: Odilboyeva Umida Zafarjon qizi

Annotatsiya: Ushbu maqola xorijiy tillarni o‘qitishda multimedia vositalaridan foydalanishning ahamiyati va samaradorligini tahlil

qiladi. Multimedia texnologiyalari yordamida o‘quv jarayoni interfaol va qiziqarli bo‘lib, talabalar nutqiy, eshitish va vizual ko‘nikmalarini yaxshilash imkonini beradi. Shuningdek, maqolada turli pedagogik metodlar va multimedia vositalarining integratsiyasi, o‘qitish jarayonidagi amaliy tavsiyalar ham ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Xorijiy tillar, multimedia, interfaol o‘qitish, pedagogik texnologiya, til o‘rganish

Аннотация: В статье анализируется значение и эффективность использования мультимедийных средств при обучении иностранным языкам. С помощью мультимедийных технологий процесс обучения становится интерактивным и увлекательным, позволяя улучшать навыки речи, аудирования и визуального восприятия у студентов. Также рассматриваются различные педагогические методы и интеграция мультимедийных средств, а также практические рекомендации по их применению в учебном процессе.

Ключевые слова: Иностранные языки, мультимедиа, интерактивное обучение, педагогические технологии, изучение языка

Annotation: This article analyzes the importance and effectiveness of using multimedia tools in foreign language teaching. Multimedia technologies make the learning process interactive and engaging, enhancing students’ speaking, listening, and visual comprehension skills. The article also discusses various pedagogical methods, integration of multimedia tools, and provides practical recommendations for their use in the teaching process.

Keywords: Foreign languages, multimedia, interactive learning, pedagogical technology, language acquisition

Xorijiy tillarni o‘qitishda multimedia vositalaridan foydalanish zamonaviy pedagogikaning eng muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. An’anaviy usullar bilan til o‘rganish jarayoni ko‘pincha monoton va talabalar uchun qiyin bo‘lishi mumkin, ayniqsa, nutqiy va eshitish ko‘nikmalarini rivojlantirishda. Multimedia vositalari esa o‘quv jarayonini interfaol va qiziqarli qilib, talabalarni faol ishtirok etishga undaydi. Multimedia texnologiyalari tasvir, audio va matn elementlarini birlashtirib, o‘quvchilarga turli ko‘rinishda ma’lumot taqdim etadi va shu bilan ular tilni yanada samarali o‘rganadilar. Shu tarzda, o‘qituvchi talabalarning ehtiyojiga moslashgan individual yondashuvni amalga oshira oladi, chunki har bir talabaning o‘rganish sur’ati va qobiliyati turlicha bo‘ladi. Multimedia vositalari yordamida til o‘rganish jarayonida turli mashqlar, testlar, audio kitoblar, interfaol taqdimotlar va videolar ishlatiladi. Bu usullar nutqiy, eshitish va vizual ko‘nikmalarni bir vaqtda

rivojlantirish imkonini beradi. Multimedia vositalari yordamida o‘quvchilar tilni real hayotiy vaziyatlarda qo‘llashni mashq qilish imkoniga ega bo‘ladilar. Masalan, virtual suhbatlar va simulyatsiyalar orqali talabalar o‘z nutqini rivojlantiradi, so‘z boyligini kengaytiradi va grammatika qoidalarini amalda qo‘llashni o‘rganadi. Shuningdek, videolar va audio materiallar yordamida talabalar talaffuz va intonatsiyani to‘g‘ri egallashlari mumkin. Multimedia vositalari talabalar uchun motivatsiya manbai ham bo‘lib, ular darslarga qiziqish bilan qatnashadilar. Jeremy Harmer ta’kidlashicha, zamonaviy texnologiyalar va multimedia vositalari til o‘rganish jarayonini jonlantiradi, chunki video, audio va vizual materiallar o‘quvchilarning e’tiborini jalb qiladi va darsni interaktiv qiladi. O‘quv jarayonida interfaol o‘yinlar va viktorinalardan foydalanish esa o‘quvchilarni o‘rganishga jalb qiladi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. Multimedia texnologiyalarining afzalliklaridan biri ularning ko‘p qirrali va moslashuvchan bo‘lishidir. Masalan, interfaol taqdimotlar yordamida murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda tushuntirish mumkin. Animatsiyalar va diagrammalar mavzuni vizual tarzda ifodalashga imkon beradi, bu esa talabalarning mavzuni tez va samarali o‘zlashtirishga yordam beradi. Multimedia vositalari yordamida o‘qituvchi darsni individual talabalar ehtiyojiga moslashtira oladi, shuningdek, guruh ishlarini ham samarali tashkil etadi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar multimedia vositalarini integratsiyalash orqali til o‘rgatish jarayonini samarali qiladi. Bu yondashuvlar o‘quvchilarni faollikka undaydi, ular dars jarayonida qatnashadi, fikr bildirishadi va o‘z tajribalarini baham ko‘radi. U vositalari yordamida o‘quvchilar o‘z-o‘zini baholash imkoniyatiga ega bo‘ladilar, chunki ko‘plab interfaol testlar va mashqlar natijalarni darhol ko‘rsatadi. Shu orqali talaba qayerda xato qilganini ko‘rib, uni tuzatadi va bilimlarini mustahkamlaydi. Multimedia vositalarining yana bir afzalligi – ularni masofaviy o‘qitishda ham qo‘llash mumkinligi. Bugungi kunda onlayn darslar va vebinarlar orqali talabalar istalgan vaqtda va istalgan joyda til o‘rganish imkoniga ega. Jack C. Richards va Theodore S. Rodgers fikriga ko‘ra, til o‘qitishda audio va vizual materiallardan foydalanish o‘quvchilarning nutqiy, eshitish va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Multimedia vositalari til o‘rgatishda nafaqat o‘quv jarayonini boyitadi, balki o‘quvchilarni o‘rganishga qiziqtiradi. Talabalar animatsiyalar, audio va video materiallar orqali mavzuni tezroq o‘zlashtiradilar va bilimlarni uzoq muddat esda saqlash imkoniga ega bo‘ladilar. Shuningdek, multimedia vositalari yordamida o‘quvchilar ko‘proq mustaqil ishlashga o‘rganadilar, chunki ular materialni qayta-qayta ko‘rib chiqish, mashq qilish va testlardan o‘tish

imkoniyatiga ega. Bu esa o‘quvchilarning mustaqil fikrlash va o‘z-o‘zini rivojlantirish ko‘nikmalarini shakllantiradi.

Multimedia vositalaridan foydalanishning samarali usullaridan biri interfaol o‘yinlar va loyihalardir. Masalan, talabalar guruhlariga bo‘linib, turli mavzularda taqdimotlar tayyorlaydilar, videolar yaratadilar yoki dialoglar o‘tkazadilar. Bu usullar talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi, ularni darsga faol jalb qiladi va tilni amaliy qo‘llash ko‘nikmalarini oshiradi. Shuningdek, interfaol o‘yinlar va viktorinalar yordamida o‘qituvchi o‘quvchilarning bilim darajasini aniqlay oladi va ularni dars jarayonida qo‘llab-quvvatlaydi. Tadqiqotchilarning fikricha, zamonaviy texnologiyalar til o‘qitish jarayoniga yangi imkoniyatlar olib kiradi. Masalan, Jeremy Harmer multimedia vositalari yordamida dars jarayoni yanada jonli va qiziqarli bo‘lishini, bu esa o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirishini ta’kidlaydi. Shuningdek, til o‘qitishda audio va vizual materiallardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. H. Douglas Brown fikriga ko‘ra, texnologiyalar bilan boyitilgan ta’lim jarayoni o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi va ularning o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari til o‘qitishda innovatsion yondashuvlarni qo‘llash imkonini beradi. Gary Motteram multimedia vositalari interaktiv mashqlar, onlayn platformalar va raqamli resurslar orqali til o‘rganishni samaraliroq qilishini ta’kidlaydi. Shuningdek, xalqaro tashkilotlar ham ta’limda texnologiyalardan foydalanish muhimligini e’tirof etadi. Masalan, N. S. Sayidahmedov pedagogik texnologiyalar ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishini, zamonaviy o‘qitish jarayonida multimedia vositalari muhim o‘rin tutishini qayd etadi.

Xuddi shuningdek, B. R. Xodjayev zamonaviy ta’lim tizimida interaktiv metodlar va multimedia texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning bilimlarni chuqur o‘zlashtirishiga yordam berishini ta’kidlaydi. Multimedia vositalari yordamida o‘quvchilar nafaqat tilni o‘rganadilar, balki texnologik savodxonlikni ham rivojlantiradilar. Talabalar turli multimedia dasturlaridan foydalanishni o‘rganadilar, ularni interfaol mashqlar va loyihalarda qo‘llaydilar, bu esa ularning kompyuter va internet texnologiyalari bo‘yicha ko‘nikmalarini oshiradi. Shu bilan birga, talabalar multimedia vositalari yordamida o‘z ijodiy ishlanmalarini yaratadilar: videolar, prezentatsiyalar, audio materiallar va interfaol loyihalar. Bu esa ularni mustaqil fikrlashga, ijodiy yondashuvni rivojlantirishga va tilni samarali o‘rganishga undaydi. UNESCO hisobotlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ta’lim jarayonining sifatini oshirishi va o‘quvchilarning mustaqil o‘rganish ko‘nikmalarini rivojlantirishi qayd etilgan. British Council ma’lumotlariga ko‘ra, multimedia va onlayn platformalar

yordamida til o‘rganuvchilar real hayotga yaqin kommunikativ vaziyatlarda mashq qilish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Foydalanilgan adabiyotlar:

Jack C. Richards, J. C., & Theodore S. Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching* (2nd ed.). Cambridge University Press.

H. Douglas Brown, H. D. (2007). *Teaching by principles: An interactive approach to language pedagogy* (3rd ed.). Pearson Education.

Gary Motteram, G. (Ed.). (2013). *Innovations in learning technologies for English language teaching*. British Council.

UNESCO. (2011). *Information and communication technology in education*. UNESCO.

N. S. Sayidahmedov, N. S. (2006). *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. Toshkent.

B. R. Xodjayev, B. R. (2017). *Pedagogika nazariyasi*. Toshkent.

Jeremy Harmer, J. (2007). *How to teach English*. Longman.

O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). MAKTABGACHA TA’LIM YOSHIDAGI IMKONIYATI CHEKLANGAN BOLALAR UCHUN INKLYUZIV TA’LIM SHAROITIDA MUSIQIY TA’LIMNI TASHKIL ETISH METODIKASI. Kelajak o‘qituvchisi - Kelajak Bunyodkori, 1(1), 470-475.

O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). INKLYUZIV TA’LIMNING MOHIYATI, MAQSADI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI. (2025). Kelajak o‘qituvchisi - Kelajak Bunyodkori, 1(2), 701-710.

Dehqanova, G. A. (2020). ROLE OF VIDEO MATERIALS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE. Мировая наука, (4 (37)), 23-25.

Botirova Sevara Mamurovna, Tursunov Ramziddin Abdixalil o‘g‘li. (2025). MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O‘ZBEKISTON BUNYODKORI. MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O‘ZBEKISTON BUNYODKORI, 1(1), 98-102.

XORIJIY TILLARNI O‘QITISHDA INNOVATSION METODLAR VA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR SAMARADORLIGI

Mirzahmedova Marzuhra

*Namangan davlat pedagogika instituti Ijtimoiy fanlar fakulteti
Xorijiy til va adabiyot yo‘nalishi XTA-BU-24 guruh talabasi*

Ilmiy rahbar: G.Dexkonova

Ijtimoiy fanlar fakulteti Xorijiy tillar kafedrasida o‘qituvchisi